

Tillämpad klinisk laboratoriemetodik

Programkurs

18.0 hp

Applied Clinical Laboratory Methodology

8BLG51

Gäller från: 2020 HT

Fastställd av

Ordförande i Utbildningsnämnden för
grund- och avancerad nivå

Fastställandedatum

2016-11-21

Revideringsdatum

2019-10-21

Huvudområde

Biomedicinsk laboratorietenskap

Utbildningsnivå

Grundnivå

Fördjupningsnivå

G2F

Kursen ges för

- Biomedicinska analytikerprogrammet

Särskild information

Kursen är den sjätte kursen på biomedicinska analytikerprogrammet och utgör delar av termin fem och sex. Under kursen genomförs verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Delar av VFUn kan vara förlagd utanför studieorten och kan medföra ökade kostnader för studenten.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs godkänt betyg på kursen Laboratorietenskap inom endokrinologi och infektion 30 hp (termin 3) och godkänt basgruppsarbete från kursen Laboratorietenskap inom cirkulation och respiration, 30 hp (termin 4). Dessutom krävs att förkunskapskraven till föregående kurser är uppfyllda enligt utbildningsplanen.

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- Förklara organisation och funktion av de olika kliniska laboratorieverksamheterna och relatera till deras roll i vårdkedjan,
- förklara principerna bakom metoder och tekniker som finns tillgängliga inom olika kliniska laboratorieverksamheter samt beskriva metodernas reliabilitet och validitet,
- förklara hur olika preanalytiska och metodologiska faktorer kan påverka analysresultatet,
- förklara patologiska fynd och symtom vid sjukdomar i relation till frågeställningar inom olika kliniska laboratorieverksamheter,
- analysera relationen mellan den egna professionella kunskapen och teamets gemensamma kunskap för att identifiera, formulera och lösa problem i teamarbetet inom hälso- och sjukvård samt socialtjänst.

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- tillämpa lagar, förordningar, säkerhetsföreskrifter, ackreditering och etiska riktlinjer som finns för den kliniska laboratorieverksamheten
- utföra kvalitets- och metodkontroller i samband med kliniskt analysarbete samt kritiskt kunna tolka analys och undersökningsresultat och hantera avvikelser,
- förklara laboratorieanalysens kliniska tillämpning och dess betydelse,
- relatera analysresultat till patientens anamnes,
- självständigt och i samarbete med medarbetare kunna planera, organisera och utföra laborativa moment enligt gällande föreskrifter och metodbeskrivningar,
- i samråd med patienten och närstående bidra till vårdteamet i planering och genomförandet av vård, omsorg och rehabilitering,
- tillämpa ett evidensbaserat arbetssätt för att säkerställa en säker och effektiv vårdprocess.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- Uppvisa professionellt förhållningssätt vid kontakt med patienter, närstående, medarbetare, studenter och andra aktörer inom vården samt visa omdöme och ansvar för egna handlingar, patientprov och analysvar,
- Kritiskt granska och värdera aktuella kliniska laboratorievetenskapliga frågeställningar,
- demonstrera en helhetssyn i relation till patientens och närståendes behov och kunnande,
- bedöma kompetensbehovet för patientens vårdprocess utifrån gemensamma och unika kompetenser för respektive profession.

Kursinnehåll

Under kursen genomförs VFU på kliniker inom olika medicinska discipliner; Klinisk immunologi och transfusionsmedicin, Klinisk mikrobiologi, Klinisk kemi, Klinisk patologi och Klinisk genetik.

I denna kurs ingår ett interprofessionellt moment; "Professionella perspektiv i samverkan" (3 hp). Momentet innebär att studenten gör praktik där den egna professionella kompetensen ska synliggöras i samverkan med andra professioner inom hälso- och sjukvård samt socialtjänst. I processen tillämpas kunskaper inom teamteori, kommunikation och metoder i avsikt att uppnå en evidensbaserad verksamhet.

Innehållet under VFU på de kliniska laboratorierna är:
Klinisk immunologi och transfusionsmedicin

- Relevanta metoder och tekniker som finns tillgängliga inom Klinisk immunologi och transfusionsmedicin
- metoder som används vid immunologiska utredningar
- metoder för omhändertagande av stamceller
- metoder för identifiering av blodgruppsantigen och antikroppar
- immuniseringsundersökningar med olika tekniker
- arbetsprocess vid blodtappning
- framställning och förvaring av blodkomponenter
- val av blodkomponenter inför transfusion

Klinisk mikrobiologi

- Provtagning, förvaring, transport och omhändertagande av provmaterial
- Sterilteknik samt beredning av odlingsmedier och reagens
- Artbestämning och diagnostik av bakterier, virus, svampar och parasiter med odling, serologi och molekylärbiologiska metoder
- Resistensbestämning med odling och molekylärbiologiska metoder
- Hantering av smittfarligt material
- Tillämpning av smittskyddslagen

Klinisk kemi

- Bemötande, kommunikation och information till patienter, kunder, medarbetare och studenter
- Provhantering
- Automation och autovalidering av analyser
- Analys av blodgaser och elektrolyter
- Kemiska analyser (rutinkemi samt en del läkemedelsanalyser och toxikologiska analyser)
- Immunokemiska analyser
- Metabola analyser
- Proteinbestämning med olika tekniker
- Hematologiska och morfologiska analyser (granskning av celler på blodutstryk)
- Koagulationsanalyser
- Provtagning och funktionsanalyser på antikoagulantiamottagning

Klinisk patologi och Klinisk genetik

- Histologisk och cytologisk diagnostik

- Hantering av prov utifrån anamnes och frågeställning
- Metoder för hantering av icke-fixerat och fixerat histologisk provmaterial
- Fixering, utskärning, dehydrering, inbäddning och snittning av histologiska prov
- Olika färgningsmetoder för histologiska prov
- Preparering av och olika färgningsmetoder för cytologiska prov
- Immunohistokemiska metoder
- Laboratoriediagnostik av genetiskt betingade sjukdomar
- Molekylärgenetisk diagnostik

Undervisnings- och arbetsformer

Inom Medicinska fakulteten utgör det studentcentrerade och problembaserade lärandet grunden i undervisningen. Studenten tar ett eget ansvar för sitt lärande genom ett aktivt och bearbetande förhållningssätt till lärandeuppgifterna. Arbetsformerna utmanar studenterna att självständigt formulera frågor för lärande, att söka kunskap och att i dialog med andra bedöma och utvärdera uppnådd kunskap. Utbildningarna är upplagda i ämnesintegrerade teman, i teoretiska och praktiska moment som varvas under hela utbildningen. Medicinska fakultetens utbildningar samverkar under utbildningstiden i återkommande interprofessionella moment. Interprofessionellt lärande innebär att studenter från flera professioner lär med, om och av varandra. Denna arbetsform stimulerar och stödjer studentens utveckling av professionell kompetens, samt förbereder studenten för interprofessionellt lagarbete och samverkan i den kommande yrkesutövningen. Arbetsformer i denna kurs är verksamhetsförlagd utbildning, teamarbete och seminarier.

Examination

Kursen examineras genom individuella verksamhetskopplade uppgifter som bearbetas praktiskt och skriftligt under VFU-perioden samt i form av handledarbedömning efter genomförd verksamhetsförlagd utbildning. Bedömning sker fortlöpande under utbildningen och grundas på ingående obligatoriska moment. Aktivt deltagande i obligatoriska moment är en förutsättning för godkänt på kursen. Obligatoriska moment är VFU inklusive individuell dokumentation i loggbok och verksamhetskopplade uppgifter samt seminarier. Momentet "Professionella perspektiv i samverkan" (3 hp) examineras genom individuell skriftlig portfolio.

Vid underkänt på verksamhetsförlagd utbildning får student göra detta moment ytterligare endast en gång.

Om det finns särskilda skäl, och om det med hänsyn till det obligatoriska momentets karaktär är möjligt, får examinator besluta att ersätta det obligatoriska momentet med en annan likvärdig uppgift.

Anmälan till examination/tentamen

Inför varje kurs anges hur anmälan till examination skall gå till.

Omexamination

Datum för omexamination meddelas normalt senast vid det ordinarie

provtillfället, härvid gäller att omfattningen skall vara densamma som vid ordinarie examination.

Detta gäller även bedömning av verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Tidpunkt bestäms i varje enskilt fall men kan ske endast när lärare, handledare och/eller VFU-plats finns att tillgå.

Examination för studenter med funktionsnedsättning

Om LiU:s koordinator för studenter med funktionsnedsättning har beviljat en student rätt till anpassad examination vid salstentamen har studenten rätt till det. Om koordinatören istället har gett studenten en rekommendation om anpassad examination eller alternativ examinationsform, får examinator besluta om detta om examinator bedömer det möjligt utifrån kursens mål.

Byte av examinator

Student som underkänts två gånger vid examination på kursen eller del av kursen har efter begäran rätt att få annan examinator vid förnyat examinationstillfälle, om inte särskilda skäl talar mot det.

Avbrytande av VFU

En student kan komma att få avbryta den verksamhetsförlagda utbildningen i förtid och bli underkänd om det finns en påtaglig risk för att studenten på grund av grov oskicklighet riskerar att skada en person i verksamheten, t.ex. elev, patient eller motsvarande. Studenten får inte delta i den verksamhetsförlagda utbildningen på nytt innan examinator har kontrollerat och godkänt att studenten har de kunskaper och färdigheter som krävs för att inte riskera att skada en annan person. En student har rätt till maximalt två sådana kontrolltillfällen.

Under förutsättning att det finns tillräckligt underlag för bedömning av studentens prestationer under verksamhetsförlagd utbildning i relation till kursens mål får betyg sättas även om studenten har varit delvis frånvarande från den verksamhetsförlagda utbildningen eller avbrutit den i förtid.

Betygsskala

Tvågradig skala, äldre version, U, G

Kurslitteratur

Litteraturlista fastställs senast två månader före kursstart av programutskottet för biomedicinska analytikerprogrammet. Obligatorisk kurslitteratur finns ej.

Övrig information

Planering och genomförande av kursen skall utgå från kursplanens formuleringar. Den kursvärdering som skall ingå i varje kurs skall därför behandla frågan om hur kursen överensstämmer med kursplanen. Kursansvarig lärare sammanställer analys av kursvärdering och ger förslag till utveckling av kursen. Analys och förslag återkopplas till studenterna, programansvarig och vid behov till utbildningsnämnden för grund och avancerad nivå om det rör generell utveckling och förbättring.

Kursen bedrivs på sådant sätt att kunskaper om kön, könsidentitet/uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder uppmärksammas, synliggörs och kommuniceras i utbildningen.

Om kursen upphör att ges eller genomgår större förändring erbjuds normalt examination enligt denna kursplan, vid totalt tre tillfällen inom/ i anslutning till de två terminer som följer, varav ett i nära anslutning till det första examinationstillfället.

Institution

Medicinska fakulteten